DOMSTOLENS DOM (tredje afdeling)
27. februar 1986 *

I sag 238/84

angående en anmodning, som Bayerisches Oberstes Landesgericht i medfør af EØF-traktatens artikel 177 har indgivet til Domstolen for i den for nævnte ret verserende straffesag mod

Hans Röser

at opnå en præjudiciel afgørelse vedrørende Rådets forordning nr. 337/79 af 5. februar 1979 om den fælles markedsordning for vin,

har

DOMSTOLEN (tredje afdeling)

sammensat af afdelingsformanden U. Everling, dommerne Y. Galmot og C. Kakouris,

generaladvokat: G. F. Mancini
justitssekretær: ekspeditionssekretær H. A. Rühl

efter at der er afgivet indlæg af:

— Kommissionen for De europæiske Fællesskaber ved Peter Karpenstein, Kommissionens juridiske tjeneste, som befuldmægtiget,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 11. december 1985,

afsagt følgende

* Processprog: Tysk.

DOM

(Sagsfremstillingen udelades)

Præmisser

1 Ved kendelse af 30. august 1984, indgået til Domstolen den 20. september 1984, har Bayerisches Oberstes Landesgericht i medfør af EØF-traktatens artikel 177 forelagt Domstolen et præjudicielt spørgsmål vedrørende fortolkning af artikel 36, stk. 1, første afsnit, første punktum, i Rådets forordning nr. 337/79 af 5. februar 1979 om den fælles markedsordning for vin (EFT L 54, s. 1).

2 Spørgsmålet er blevet rejst under en straffesag mod Hans Röser (herefter benævnt tiltalte i hovedsagen), der står tiltalt for at have overtrådt § 67, stk. 1, nr. 1, i den tyske vinlov, hvorefter det er strafbart forsætligt at fremstille produkter, der ikke opfylder kravene i artikel 36, stk. 1, første afsnit, første punktum, i forordning nr. 337/79, hvorefter forhøjelse af en vins naturlige alkoholindhold udtrykt i volumen kun er tilladt, »når den gennemføres som en proces under forarbejdningen af de friske druer, druemosten, druemosten i gæring eller den unge ikke færdiggærede vin til vin egnet til produktion af bordvin eller til bordvin og foregår i den vinavlszone, i hvilken de anvendte friske druer er høstet«.

3 Af forelæggelseskendelsen og sagen fremgår, at tiltalte i hovedsagen i 1982 i sin vinkælderbedrift i Kitzingen (vinavlszone A) lod 1659 liter »Federweißer« tilsætte druemostkoncentrat, der var fremstillet af druer høstet i Italien (vinavlszone C II, jfr. artikel 32, stk. 1, andet afsnit, i forordning nr. 337/79), hvorved han forhøjede alkoholindholdet. Drikkevaren »Federweißer«, der under denne betegnelse er en almindelig handelsvare i Tyskland, består af druemost i gæring, som sædvanligvis sælges i detailhandelen i uforseglede beholdere og skal drikkes hurtigt. Sker det ikke, fortsætter gæringen, hvorefter »Federweißer« først bliver til ung vin og dernæst til bordvin eller vin egnet til produktion af bordvin, jfr. artikel 36, stk. 1, første afsnit, i forordning nr. 337/79. »Federweißer« er således ikke i sig selv en vin.

4 Tiltalte i hovedsagen har påstået sig frifundet for tiltalen om, at der foreligger en forsætlig overtrædelse af bestemmelsen i artikel 36, stk. 1, første afsnit, første punktum, i forordning nr. 337/79, og har herved anført, at nævnte bestemmelse ikke finder anvendelse på forarbejdning, der vedrører råvarer og overgangsprodukter, men kun på forarbejdning, der sker med henblik på fremstilling af bordvin eller vin egnet til fremstilling af bordvin.

5 Anklagemyndigheden har indgivet revisionsanke mod underinstansen Amtsgericht Würtzburg's afgørelse om frifindelse af tiltalte til Bayerisches Oberstes Landesgericht, der uden at ville afvise den af tiltalte i hovedsagen forfægtede fortolkning mener, at der dog samtidig er holdepunkter for at antage, at den omtvistede bestemmelse også finder anvendelse i tilfælde, hvor forarbejdningen afsluttes på råvare- eller overgangsvarestadiet, uden at det er meningen at fremstille de i artikel 36, stk. 1, første afsnit, første punktum, omhandlede vine.

6 Den nationale ret har i den forbindelse sammenholdt bestemmelsen i artikel 36 med bestemmelserne i artiklerne 32 og 33 i forordning nr. 337/79 og herved fremhævet, at disse bestemmelser angiver arten og omfanget af den tilladte forhøjelse af det naturlige alkoholindhold udtrykt i volumen, og at deres anvendelighed ikke hænger sammen med, hvorledes de omhandlede varer endeligt forbruges.

7 Den nationale ret mener desuden, at en indskrænkende fortolkning, der ikke omfatter overgangsprodukter, vil kunne stride mod artikel 36's generelle sigte, hvorefter det skal være muligt at gennemføre en bedre overvågning i produktionsområdet og fremme en produktion, der så vidt muligt foregår dér, hvor druerne er høstet.

8 Endelig kan fremdeles ifølge den nationale ret »Federweißer« som druemost i gæring forarbejdes til en vin, som er egnet til fremstilling af bordvin, eller til bordvin selv, således at det er vanskeligt at fastslå, om der er tale om »Federweißer« som et endeligt produkt eller »Federweißer» som et overgangsprodukt i vinfremstillingen.

9 Bayerisches Oberstes Landesgericht har på baggrund heraf udsat sagen og anmodet Domstolen om en præjudiciel afgørelse af følgende spørgsmål:

»Skal artikel 36, stk. 1, første punktum, i forordning (EØF) nr. 337/79 fortolkes således, at forhøjelsen af det naturlige alkoholindhold gennem forarbejdning af

druemost i gæring kun må foretages i den vinavlszone, hvor de anvendte friske druer er høstet, såfremt nævnte druemost hverken er bestemt til vin, der er egnet til fremstilling af bordvin, eller til bordvin, men derimod bestemt til salg til den endelige forbruger som 'Federweißer'?«

10 Kun Kommissionen har indgivet indlæg for Domstolen.

11 Kommissionen har anført, at forhøjelse af alkoholindholdet ifølge bestemmelserne i artiklerne 32 og 33 i forordning nr. 337/79 kun er tilladt på visse betingelser, der opstiller snævre grænser med hensyn til tilsætningsmetoderne og mindste- og højestealkoholindholdet udtrykt i volumen før og efter tilsætning.

12 Den anfører endvidere, at formålet med artikel 36, stk. 1, første afsnit, første punktum, i forordning nr. 337/79 er at lette kontrollen med overholdelsen af de nævnte bestemmelser, således at tilsætning kun er tilladt i den vinavlszone, hvor druerne er høstet. Denne kontrol ville være umulig i praksis, såfremt den omhandlede territoriale begrænsning ikke gjaldt for råvarer og overgangsprodukter, idet tilsætningen ifølge en sådan fortolkning ikke ville skulle anmeldes til de kompetente myndigheder, da anmeldelsespligten ifølge artikel 36, stk. 1, andet afsnit, afhænger af, om bestemmelsen i stk. 1, som Domstolen skal fortolke, finder anvendelse.

13 Kommissionen erkender dog, at nævnte bestemmelses ordlyd ikke nævner overgangsprodukter som det i den foreliggende sag omhandlede, selv om den har det nævnte formål. Dette er imidlertid udtryk for, at bestemmelsen i den nuværende affattelse er ufuldstændigt formuleret, og at den må suppleres, således at overgangsdrikkevarer, der endnu ikke er bordvine eller egnede til fremstilling af bordvin, udtrykkeligt medtages.

14 Efter Kommissionens opfattelse må en udvidende fortolkning af den omtvistede bestemmelse i artikel 36 udelukkes, eftersom overtrædelser af bestemmelsen er strafbare ifølge medlemsstaternes lovgivning, og dette må gælde, selv om en udvidende fortolkning ville have været i overensstemmelse med forordning nr. 337/74's system og generelle målsætning, jfr. ovenfor, således at man må vælge en indskrænkende fortolkning, der er i overensstemmelse med forordningens ordlyd, hvorfor det bør statueres, at bestemmelsen kun finder anvendelse på vin, der er egnet til fremstilling af bordvin, og på bordvin.

15 Først bemærkes, at EØF-traktatens artikel 177 som fastslået i Domstolens dom af 21. marts 1977 (anklagemyndigheden mod SAIL, 82/71, Sml. 1972, s. 43), »[ikke]... sondrer imellem, om den nationale procedure, inden for hvilken de præjudicielle spørgsmål er stillet, har strafferetlig karakter eller ej«, idet »fællesskabsretten ikke kan have forskellig virkning under hensyn til de områder af national ret, på hvilke den kan indvirke«.

16 Dernæst bemærkes, at det ovenfor under betegnelsen »Federweißer« beskrevne produkt, der blot er druemost, der har nået et vist stadium i gæringsprocessen, som sådan er omfattet af anvendelsesområdet for forordning nr. 337/79. Druemost i gæring er nemlig ifølge forordningens artikel 1, stk. 2 samt stk. 4, der indeholder en liste over de af forordningen omhandlede varer, omfattet af bestemmelserne i forordning nr. 337/79 og defineret i bilag II til forordningen.

17 Endvidere bemærkes, at det fremgår af systematikken og sammenhængen i bestemmelserne i afsnit IV i forordning nr. 337/79, der har titlen »Forskrifter vedrørende visse ønologiske fremgangsmåder og afsætning til forbrug«, at disse bestemmelser blandt andet fastlægger, under hvilke betingelser medlemsstaterne kan tillade en forhøjelse af det naturlige alkoholindhold udtrykt i volumen i vinavlsprodukter. Det fremgår af bestemmelserne, at en sådan forhøjelse i princippet er forbudt, og at forbudet er hovedreglen.

18 Det fremgår nærmere af ordningen i disse bestemmelser, at tilladelsen til at foretage forhøjelse af alkoholindholdet udtrykt i volumen forudsætter, at samtlige betingelser ifølge artiklerne 32, 33 og 36 i forordning nr. 337/79 er opfyldt, således at det, når blot én betingelse svigter, er forbudt at foretage en sådan forhøjelse.

19 I artikel 32 i forordning nr. 337/79 angives den første betingelse for en fravigelse af dette principielle forbud, idet det deri er bestemt, at det naturlige alkoholindhold udtrykt i volumen kun kan tillades forhøjet, såfremt det i forvejen udgør et vist minimum, der er fastlagt efter vinavlszonerne, samt at forhøjelsen ikke kan overskride visse grænseværdier, hvis størrelse ligeledes afhænger af de vinavlszoner, der er tale om.

20 Ud over disse betingelser skal ifølge artikel 33 i forordning nr. 337/79, hvortil der henvises i artikel 32, en yderligere betingelse være opfyldt, idet forhøjelsen af det naturlige alkoholindhold udtrykt i volumen kun må foretages under anvendelse af én af de i artikel 33 nævnte processer og i overensstemmelse med de ønologiske fremgangsmåder, der traditionelt anvendes i den enkelte vinavlszone.

21 Ifølge artikel 36 i forordning nr. 337/79 er en forhøjelse af det naturlige alkoholindhold udtrykt i volumen endvidere kun tilladt, såfremt en række andre betingelser er opfyldt. Det er herefter en forudsætning, at den gennemføres »som en proces under forarbejdningen af de friske druer, druemosten, druemosten i gæring eller den unge ikke færdiggærede vin til vin egnet til produktion af bordvin eller til bordvin«; endvidere at processen gennemføres som en enkelt proces og i den vinavlszone, i hvilken de anvendte friske druer er høstet. Der kan således ikke gives tilladelse til en forhøjelse af dette alkoholindhold, når forhøjelsen ikke sker som led i en forarbejdningsproces med henblik på fremstilling af »vin egnet til produktion af bordvin« eller af »bordvin«.

22 Det må i den forbindelse anerkendes, at den tyske version af artikel 36 ikke er klar og kan føre til en anden fortolkning, hvorefter forbudet mod at foretage tilsætning mere end én gang og uden for den vinavlszone, hvor druerne er høstet, kun gælder den beskrevne forarbejdning af de i bestemmelsen klart angivne produkter. Af en sammenlignende undersøgelse af de forskellige sproglige versioner, blandt andet de engelske, franske og italienske, der er ganske utvetydigt affattet, fremgår imidlertid, at de nævnte processer er tilladt, men kun må gennemføres én gang, i den vinavlszone, hvor druerne er høstet, og udelukkende i det omfang, de gennemføres under forarbejdningen af de i bestemmelsen nævnte varer med henblik på fremstilling af vin egnet til produktion af bordvin eller bordvin. Dette er i øvrigt i overensstemmelse med formålet med bestemmelsen, der er et led i et samlet regelsæt om nøje regulering af tilsætningsmetoderne.

23 »Federweißer« er blot druemost, der har nået et forholdsvist fremskredent stadium i gæringen, og det naturlige alkoholindhold i dette produkt kan derfor efter ordlyden af artikel 36 kun lovligt forhøjes, såfremt dette sker som led i en forarbejdningsproces med henblik på fremstilling af vin egnet til produktion af bordvin eller bordvin.

24 På baggrund heraf skal det med spørgsmålet fra den nationale ret først og fremmest afgøres, om der bør anlægges en udvidende fortolkning af artikel 36, således at det er tilladt at forhøje det naturlige alkoholindhold udtrykt i volumen også i tilfælde, hvor forarbejdningsprocessen ikke fører til fremstilling af vin egnet til produktion af bordvin eller bordvin, men ophører, når der er fremstillet »Federweißer«, der sælges til forbrugerne som et færdigt produkt.

25 Det må i denne forbindelse fastslås, at artikel 36 efter sit formål ikke kan fortolkes udvidende. Formålet med bestemmelsen, som må ses i sammenhæng med de øvrige bestemmelser i forordning nr. 337/79, der skal fremme produktionen af kvalitetsvin, er at lette kontrollen med overholdelsen af vilkårene i henhold til artiklerne 32 og 33 og af alle de betingelser, der med henblik herpå er fastsat i forordningen. Denne målsætning bringes i fare, såfremt der åbnes mulighed for at gennemføre en forhøjelse af det naturlige alkoholindhold i alle tilfælde, hvor vinfremstillingen afsluttes med fremstilling af et produkt, der skal sælges til forbrugerne, på et stadium, der ligger forud for det stadium, hvor der er fremstillet vin egnet til fremstilling af bordvin.

26 Spørgsmålet fra Bayerisches Oberstes Landesgericht skal derfor besvares med, at artikel 36, stk. 1, første afsnit, første punktum, i forordning nr. 337/79 skal fortolkes således, at forhøjelse af det naturlige alkoholindhold udtrykt i volumen under forarbejdningen af druemost i gæring ikke er tilladt, såfremt druemosten ikke er bestemt til fremstilling af vin, der er egnet til produktion af bordvin, eller af bordvin, men derimod til salg til den endelige forbruger som »Federweißer«.

Sagens omkostninger

27 De udgifter, der er afholdt af Kommissionen for De europæiske Fællesskaber, der har afgivet indlæg for Domstolen, kan ikke godtgøres. Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den nationale ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

kender

DOMSTOLEN (tredje afdeling)

vedrørende det spørgsmål, der er forelagt af Bayerische Oberste Landesgericht ved kendelse af 30. august 1984,

Artikel 36, stk. 1, første afsnit, første punktum, i forordning nr. 337/79 skal fortolkes således, at forhøjelse af det naturlige alkoholindhold udtrykt i volumen under forarbejdningen af druemost i gæring ikke er tilladt, såfremt druemosten ikke er bestemt til fremstilling af vin, der er egnet til produktion af bordvin, eller af bordvin, men derimod til salg til den endelige forbruger som »Federweißer«.

Everling Galmot Kakouris

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 27. februar 1986.

P. Heim
Justitssekretær

U. Everling
Formand for tredje afdeling